

ΠολΠρωτΡοδ 188/2002

Ευθύνη παραγωγού για ελαττωματικό προϊόν. Ο παραγωγός, ως κατασκευαστής του τελικού κινητού προϊόντος ή μέρους του ευθύνεται για κάθε ζημία από ελάττωμα του, άλλως ευθύνονται ο εισαγωγέας ή ο προμηθευτής. Μόνη η διάθεση εκ μέρους του παραγωγού μη ασφαλών προϊόντων, επειδή κατά την παραγωγή τους δεν τηρούνται οι στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής, δεν παρέχει ατομικό δικαίωμα για έννομη προστασία, μπορεί όμως να αποτελέσει αντικείμενο συλλογικής αγωγής ένωσης καταναλωτών.

(.....)

Στη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 2251/94 ορίζεται ότι ο παραγωγός ευθύνεται για κάθε ζημία που οφείλεται σε ελάττωμα του προϊόντος του. Ως παραγωγός δε, νοείται κατ' αρχήν ο κατασκευαστής κάθε τελικού προϊόντος, πρώτης ύλης και συστατικού καθώς και αυτός που επιθέτει τα διακριτικά του γνωρίσματα στα προϊόντα (άρθρο 6 παρ.2) ενώ ως παραγωγός ευθύνεται επιπλέον ο εισαγωγέας του προϊόντος αλλά και ο προμηθευτής του, όταν η ταυτότητα του παραγωγού ή του εισαγωγέα είναι άγνωστη (άρθρο 6 παρ.4) και υπό τις περαιτέρω προϋποθέσεις που θέτει η διάταξη αυτή. Προϊόντα με την έννοια του άρθρου αυτού θεωρούνται όλα τα κινητά πράγματα, ακόμα και τα συστατικά άλλων πραγμάτων κινητών ή ακινήτων, καθώς και οι φυσικές δυνάμεις που υπόκεινται σε εξουσίαση (άρθρο 6 παρ.2 εδ. β και γ) ενώ περαιτέρω, ελαττωματικό προϊόν είναι αυτό που δεν παρέχει την εύλογα αναμενόμενη ασφάλεια εν όψει όλων των ειδικών συνθηκών και ιδίως της εξωτερικής του εμφάνισης, της εύλογα αναμενόμενης χρήσης του και του χρόνου κατά τον οποίο τέθηκε σε κυκλοφορία (άρθρο 6 παρ.5). Τέλος, στη ζημία της πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού περιλαμβάνεται η ζημία λόγω θανάτου ή σωματικής βλάβης καθώς και η βλάβη ή καταστροφή, εξαιτίας του ελαττωματικού προϊόντος, κάθε περιουσιακού στοιχείου του καταναλωτή, εκτός από το ίδιο το ελαττωματικό προϊόν, εφόσον κατά τη φύση του αυτό προοριζόταν και πραγματικά χρησιμοποιήθηκε από τον ζημιωθέντα για προσωπική του χρήση ή κατανάλωση (άρθρο 6 παρ.6). Η ικανοποίηση όμως της ηθικής βλάβης καθώς και της ψυχικής οδύνης λόγω θανάτου διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις περί αδικοπραξίας (άρθρο 6 παρ. 7).

Επιπλέον, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. Ι του ανωτέρω νόμου οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά μόνο ασφαλή προϊόντα, προϊόντα δηλαδή τα οποία υπό συνήθεις ή ευλόγως προβλεπόμενες συνθήκες χρήσης, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας χρήσης, δεν παρουσιάζουν κανένα κίνδυνο ή

παρουσιάζουν μόνο κινδύνους χαμηλού επιπέδου που συνδέονται με τη χρήση του προϊόντος και θεωρούνται ως αποδεκτοί στα πλαίσια ενός υψηλού βαθμού προστασίας της υγείας και ασφάλειας προσώπων, λαμβανομένων υπόψιν ιδίως των χαρακτηριστικών του προϊόντος (της σύνθεσης, συσκευασίας, τρόπου συναρμολόγησης ή συντήρησης του), των επιπτώσεων που έχει το προϊόν αυτό σε άλλα, στη περίπτωση που είναι δυνατόν να προβλεφθεί κοινή ή σύγχρονη χρήση τους, της παρουσίασης, της επισήμανσης του, των τυχόν οδηγιών χρήσης και τρόπου διάθεσης του και των κατηγοριών καταναλωτών που αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο από τη χρησιμοποίησή του, ιδίως των παιδιών (άρθρο 7 παρ. 2). Οι προμηθευτές θεωρούνται ότι συμμορφώθηκαν με την υποχρέωση διάθεσης ασφαλών προϊόντων, όταν αυτά ανταποκρίνονται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ελληνικού δικαίου, καθώς και προς τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί για την υγεία και ασφάλεια των καταναλωτών (άρθρο 7 παρ.4). Προϊόντα, τα οποία χρησιμοποιούμενα υπό κανονικές και προβλέψιμες συνθήκες, παρουσιάζουν σοβαρούς και άμεσους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των καταναλωτών, δεσμεύονται προληπτικά από την αρμόδια κατά περίπτωση αρχή, ενώ την παράλειψη της παράνομης αυτής συμπεριφοράς του προμηθευτή, που συνίσταται στη παραγωγή, εισαγωγή ή διάθεση ελαττωματικών προϊόντων επικίνδυνων για την ασφάλεια ή την υγεία του κοινού μπορούν να ζητήσουν οι ενώσεις καταναλωτών (άρθρο 10 παρ. 1-8) με συλλογική αγωγή, που εκδικάζεται αποκλειστικά από το Πολυμελές Πρωτοδικείο της κατοικίας ή έδρας του εναγομένου κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να σωρευθεί αντικειμενικά και αίτημα για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης (άρθρο 10 παρ. 9 και 11) υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος στο ίδιο άρθρο, το ποσό δε που τυχόν επιδικασθεί δεν εισπράτεται από την ένωση, αλλά διατίθεται για κοινωφελείς σκοπούς, που σχετίζονται με τη προστασία του καταναλωτή. Επίσης, στα ίδια πρόσωπα και για τους ίδιους λόγους αναγνωρίζεται το δικαίωμα λήψης ασφαλιστικών μέτρων μέχρι την έκδοση εκτελεστής απόφασης και ειδικότερα η δέσμευση των επικίνδυνων για την ασφάλεια ή την υγεία του κοινού προϊόντων.

Στη προκειμένη περίπτωση ο ενάγων με τη κρινόμενη αγωγή του εκθέτει ότι στις 12-1-2000 αγόρασε στη Ρόδο δύο σφραγισμένες φιάλες νωπό παστεριωμένο γάλα παραγωγής της εναγομένης, με σκοπό να το χορηγήσει στα δύο ανήλικα παιδιά του και ότι όταν άνοιξε την μία φιάλη διαπίστωσε να επιπλέει σε αυτήν ένας ζωντανός οργανισμός (μύγα). Ότι το ανωτέρω γεγονός του προκάλεσε ψυχικό άλγος, καθόσον η χορήγηση του εν λόγω προϊόντος θα μπορούσε να επιφέρει επιπλοκές στην υγεία του ενός παιδιού του που πάσχει από εγγενή καρδιοπάθεια, ενώ επιπλέον η εναγομένη λειτουργεί εργοστάσιο παστερίωσης γάλατος χωρίς να τηρεί στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής, με συνέπεια να θέτει σε κίνδυνο την υγεία των καταναλωτών των προϊόντων της. Με βάση δε αυτά τα πραγματικά περιστατικά ζητεί να υποχρεωθεί η εναγομένη με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή και με προσωπική κράτηση του

νομίμου εκπροσώπου της, ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης αυτής, να της καταβάλει ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης το ποσό των 50.000.000 δραχμών νομιμότοκα από την επίδοση της και να καταδικαστεί στα δικαστικά του έξοδα. Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα η αγωγή είναι μη νόμιμη, καθόσον η επικαλούμενη από τον ενάγοντα διακινδύνευση της υγείας του τέκνου του από την κατανάλωση των προϊόντων της εναγομένης δεν συνιστά άμεση προσωπική του ζημία ώστε να δικαιούται αυτός ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 932 ΑΚ. Περαιτέρω, μόνη η θέση σε κίνδυνο του γενικότερου συμφέροντος του καταναλωτικού κοινού, λόγω διάθεσης εκ μέρους της εναγομένης μη ασφαλών προϊόντων, επειδή κατά την παραγωγή τους δεν τηρούνται οι στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής, δεν παρέχει ατομικό δικαίωμα για έννομη προστασία, ούτε κατά τα προβλεπόμενα στο νόμο περί προστασίας του καταναλωτή 2251/94, αλλά μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συλλογικής αγωγής ένωσης καταναλωτών με αίτημα για παράλειψη της παράνομης αυτής συμπεριφοράς του προμηθευτή καθώς και καταβολή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, που όταν επιδικασθεί διατίθεται για κοινωφελείς σκοπούς που έχουν σχέση με τη προστασία του καταναλωτή (βλ. σχετικά Λιακόπουλου «Εξελιξείς και προοπτικές του δικαίου της βιομηχανικής ιδιοκτησίας», ΔΕΕ 95, σελ. 832). Κατά συνέπεια η αγωγή πρέπει να απορριφθεί. Περαιτέρω δεν πρέπει να ορισθεί παράβολο ερημοδικίας για τη περίπτωση άσκησης εκ μέρους της εναγομένης αιτιολογημένης ανακοπής ερημοδικίας κατά της παρούσας απόφασης, καθόσον εν όψει της ήττας του ενάγοντος η τελευταία δεν έχει έννομο συμφέρον να ασκήσει το εν λόγω ένδικο μέσο. (...)